

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Lucie Slavíčková**

Vysoká škola: **Pedagogická fakulta JU**

Katedra: bohemistiky

Aprobace: čeština - němčina

Datum odevzdání posudku: 14. května 2007

Recenzent*]
Vedoucí*] diplomové práce
doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Srovnání dvou kázání z doby pozdního baroka [téma]

Tématem práce je srovnání kompozičních postupů, stylistických a jazykových prostředků dvou kázání, a to z roku 1709 a z roku 1724, od dvou kazatelů, F.J.N. Svobody a J.J. Libertina. Cílem práce je přispět k hlubšímu poznání úrovně češtiny z počátku 18. století a ukázat, jak jazyk kazatele ovlivňuje myšlení a city posluchače, které plní funkce. Teoretická část práce byla na základě odborné literatury sestavena tak, aby stručně představila dobu, základní rysy českého slovesného baroka, charakterizovala barokní řečnictví a kazatelství.

Kompozičnímu rozboru v části praktické předchází pojednání o výstavbě barokního kázání. Kompozice obou kázání je analyzována konfrontačně, a to v rovině horizontálního členění textu (zde si všímá výstavby kázání a řazení motivů) a v rovině vertikálního členění textu, kde se zabývá analýzou uměleckých prostředků, které dělí podle E. Lotky na řečnické prostředky sugestivní (např. různé způsoby opakování), emfatické (speciální větné typy, zvolání, otázky, oslovení aj.), dramatické (gradace a kontrast), názorné (tropy, hlavně přirovnání, metafory aj.). Za nejzajímavější názorný prostředek pokládá symboly, a proto jim také v závěru kapitoly věnuje náležitou pozornost. V poslední skupině si všímá nefigurálních specifických řečnických prostředků, jimiž jsou citace.

Kapitolu věnovanou kompozici pokládám za promyšlenou, uměřeně formulovanou a celkově velmi zdařilou.

Následující kapitoly obsahují analýzu roviny hláskoslovné, morfologické a lexikální. Od analýzy syntaktické roviny bylo z důvodu neúměrného nárůstu celého textu upuštěno.

V rovině hláskoslovné sleduje autorka pronikání hláskových změn, jež nebyly později většinou přijaty do spisovné kodifikace a zůstaly v oblasti jazyka nespisovného. Důsledně porovnává hláskové jevy z textu s tím, co připouštějí dobové mluvnice (Žáček, Rosova Čechořečnost). V rovině morfologické sleduje pádové tvary substantiv, adjektiv a zájmen, které odrážejí dobový stav deklinace. Diplomantka důsledně vybírá příznakové jevy, zejména pronikání inovací vlivem mluveného jazyka, např. tendenci k unifikované podobě koncovek adjektiv a zájmen v plurálu všech tří rodů, pronikání koncovek ženského rodu do plurálu

substantiv, pronikání duálové koncovky v instrumentálu. U zájmen přivlastňovacích zaznamenává absenci v užívání přivl. zájmena svůj při identitě vlastníka a původce děje. Slovesné tvary a ostatní slovní druhy řadí a hodnotí také z hlediska příznakových tvarů. V části věnované lexiku si všímá některých zvláštností slovtvorných, zařazuje i deminutiva a zvláštnosti významové, konečně vyčleňuje i kapitolku o přejatých slovech a o frazeologismech.

Závěr všestranně a kultivovaným způsobem shrnuje výsledky analýzy. Diplomová práce byla zadána v rámci grantového projektu Jazyk a styl doby barokní a stane se příspěvkem k jazykovědnému bádání o češtině doby střední, především období 17. a první poloviny 18. století.

Mé připomínky se týkají některých drobných nepřesností a překlepů, z nichž vybírám: na s. 52 u slova *prej* nejde o změnu *ý>ej*, ale je to adverbium ze tvaru *pravi* (3.os. sg. aor.) postupem *pravi>praji>praj>prej*; adv. signalizuje cizí výrok dnešní tvar *prý* je hyperkorektní. Na s. 57 příklad uvedený z PP (... *neb klášteru* ...) není G, ale D sg.; na s. 64 ne koncovky *-e*, *-í*, ale *-em*, *-ím*; s. 74 chybí čárka za slovem *tendence* v posledním odstavci; na s. 78 u slov *křesťanstvo* a *tovaryšstvo* má přípona *-stvo* jen význam hromadný; na s. 83 překlep ve slově *Fürtuch*, s. 87 užit tvaru *keré* místo *kerého* (předposl. odst.).

Diplomantka prokázala schopnost tvořivě pracovat s odbornou literaturou, zdařile aplikovala teoretické poznatky na dobový jazykový materiál, překonala obtíže spojené s analýzou historického textu a dospěla k přesvědčivým a výstižně formulovaným závěrům.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

.....
podpis vedoucího - recenzenta diplomové práce

